

Atradimų ir kūrybos džiaugsmas

Lietuvoje pastaruoju metu ypač išpopuliarėjo senas tradicijas turinti dekupažo technika – dekoravimas popieriumi. Jeigu ne XVI a. Europos mada turėti kokį nors kunišką baldą, puoštą įmantriais motyvais, šiandien galbūt neturėtume nuostabaus daiktų dekoravimo meno.

Atsiradęs kaip „varguolių menas“, XVIII a. nepaprastai išpopuliarėjęs dekupažas vėl išgyvena naują populiarumo bangą. XXI a. labai vertinamas originalumas, o daiktų dekoravimo technika popieriumi bei laku yra paprastas ir visiems prieinamas būdas atnaujinti arba papuošti ne tik baldus, bet ir įvairius namų apyvokos daiktus.

Kretingos rajono pedagogų švietimo centro Trečio amžiaus universiteto (TAU) klausytoja Adolfina Ražukienė irgi pamėgo įvairius daiktus dekoruoti dekupažo technika. Serijinės gamybos vazos, ašotėliai, stiklinės, vazonai, dėžutės sušildytos ir papuoštos įvairiausiomis gėlytėmis tapo vieninteliais ir nepakartojamais daiktais. Senjorė surengė parodą „Gėlės, gėlės, gėlytės, džuginkit širdis visų“. Senjorė dekoruoja daiktus, tobulina įgūdžius ir dar mokosi šio

Kretingos lopšelio-darželio „Ažuoliukas“ bendruomenė Pedagogų švietimo centre pristato spalvingą gėlių žiedų su vabzdžiais nuotraukų parodą „Nepaprasta gėlė“.

meno paslapčių. Dekoruotais daiktais puošia namus, dovanuoja giminiams ir pažįstamiems... išdalina.

Kretingos lopšelio-darželio „Ažuoliukas“ ikimokyklinio

ugdymo vyresniosios auklėtojos Laima Jašinskienė ir Kristina Kaunienė ieško netradicinių būdų vaikų socialinei patirčiai plėsti, į veiklą įtraukia šeimas. Lietuvių sakmė „Nepaprasta žolė“ paskatino vaikus, jų tėvelius ir auklėtojas natūraliai domėtis žolėmis, vaistažolėmis, tyrinėti mažųjų gyvūnelių ir vabzdžių bendrystę su augalais. Šeimų gėlynai ir vasaros pievos – tinkamiausia vieta stebėti ir nuotraukose fiksuoti bičių ir kitų vabzdžių gyvenimą, maitinimąsi nektaru, jų lankomiausius augalus. Spalvingą gėlių žiedų su vabzdžiais nuotraukų parodą „Nepaprasta žolė“ spalį kviečiame aplankyti Kretingos rajono pedagogų švietimo centre, J. Pabrėžos g. 8.

Gėnė BENETIENĖ

Kretingos PŠC metodininkė

Adolfina Ražukienė pristato dekoruotus daiktus.

Birutę Puškorieneę prisimenant...

Likusiais prisiminimais apie Anicetą ir Birutę Puškorius dalinamasi Algio Kuklio knygoje „Medžio baladės“. Ten esama ir šeimos fotonuotraukų.

(Atkelta iš 5 p.)

dekoratyvinis ratelis bei diplomas. „Buvau be galo laiminga, o dovanoto verpimo ratelio daug kas man pavydėjo“, – tuomet apibūdino savo emocijas Birutė. Prisiminta ir jos kūrybinio kelio pradžia: „Maža būdama verpė liną, o kai persirito per dešimtus metus, sėdo į audimo stakles. Audė medžiagas kostiumams, suknelėms, lino paklodes – reikėjo aprengti brolius, seseris. Vėliau kuriam laikui audėjo amatai ji pamiršo. Ir tik persikėlus gyventi į Kretingą, švenčiant vyro, žinomo medžio drožėjo Aniceto, penkiasdešimtmetį kaimynystėje gyvenančios audėjos Birutę paragino įstoti į Klaipėdos „Dailės“ kombinatą“.

„Likimas lėmė turėti nuostabius tėvelius“

Kas gali apie žmogų atsilipti nuoširdžiausiai, jei ne užauginti ir mylėti vaikai? Tokią savo mamytę – mylimą, rūpestingą, linksmą – prisimena sūnus Raimundas Puškorius. „Begalinio gerumo, stiprybės moteris. O stiprybės išties reikėjo, juk gyveno tarp šešių vyrų, tačiau suspėdavo visus apžiūrėti. Brolis Poviliukas nuo mažumės buvo invalido vežimėlyje, jo vieno

negalėdavo niekuomet palikt. Bet ji suspėdavo ir prie brolio pabūti, o jei reikdavo išbėgt, tuomet su tėvaliu keisdavosi. Net ir sirgdama, ji pati save apsitarnaudavo, išliko stipri. Jau ne kartą esu sakęs, kad man likimas lėmė turėti nuostabius tėvelius. O ir mes nepėsti buvom – kadangi seserų neturėjome, tai teko patiems visko išmokti. Namų ruošos darbų išmokė mama – tai jos nuopelnas“, – gražių žodžių mamai negailėjo R. Puškorius.

Jis papasakojo ir apie pamėgtą audimą, kuris lydėjo nuo mažumės. „Mama užaugo gausioje šeimoje – buvo 14 vaikų, tad brolius, seseris reikdavo apmegzti, apausti. Mama tuo užsiimdavo. Kai tėveliui sukako 50 metų, iš „Dailės“ kombinato atvažiavę sveikintojai „atrado“ audėją Birutę, kuri ir įstojo į „Dailės“ kombinato gretas. Ir man teko prisiliesti prie audimo, padėdavau mamai“, – teigė R. Puškorius. Išliko sūnaus atmintyje ir mamos humoro gyslė – Juonis ir Petruonė. „Ji buvo aktyvi saviveiklininkė. Pamenu, kaip vykdavo pas mus repeticijos. Žemaitiškai, ir sava kūryba, smagu būdavo žiūrėti“, – kalbėjo pašnekovas.

Įvertinta šalies moksleivių maitinimo kokybė

(Atkelta iš 3 p.)

Pakruojo, Pasvalio, Palanogos, Zarasų, Anykščių, Alytaus, Elektrėnų, Ignalinos, Jonavos, Jurbarko, Kauno, Kelmės, Kazlų Rūdos, Kalvarijų, Lazdijų, Mažeikių, Pagėgių, Plungės, Rietavo, Šilalės, Švenčionių rajonų visose patikrintų mokyklų valgyklose maistas gaminamas pagrindinius reikalavimus atitinkančiose patalpose, kurioms kapitalinis remontas nereikalingas.

Dalyvavimas sveikos mitybos programose

Mokyklos vis aktyviau dalyvauja ES finansuojamose programose, skirtose nuo mažens ugdyti sveikos mitybos įpročius. Šiuo metu programoje „Pienas vaikams“ dalyvauja 71 proc. (2012 m. – 66 proc.) mokyklų. Mokyklų, dalyvaujančių vaisių ir daržovių vartojimo skatinimo programoje, skaičius, palyginti

su praėjusiais metais, išliko nepakitęs – 61 proc.

Šiais metais surinkti duomenys apie mokyklų maisto tvarkymo skyrius, kurie patiekalų gamybai naudoja iš vietos ūkininkų išgytą produkciją, daugiausia vaisius ir daržoves. Tokių mokyklų buvo apie 27 proc., o Druskininkų, Jurbarko, Kretingos, Skuodo, Ukmergės ir Pagėgių rajonuose visoms mokykloms tiekiami vietos ūkininkų užauginti vaisiai ir daržovės.

Vaikų maitinimui draudžiamų maisto priedų naudojimas

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos specialistai pastebi, kad vis dar nustatoma atvejų, kai moksleivių maitinimui tiekiami maisto produktai, kurių sudėtyje yra vaikų maitinimui draudžiamų maisto priedų. Šiemet, kaip ir pernai, tokių pažeidimų nustatyta 3 proc. (2011 m. – 5 proc.) mokyklų valgyklų.

Draudžiami maisto priedai dažniausia pasitaiko moksleiviams tiekiamose pienuose ar karšto rūkymo dešrelėse, virtoje dešroje, įvairiuose padažuose, majoneze, gaiviuosiuose gėrimuose, sausainiuose, bandelėse, džemuose, uogienėse, sirupuose ar džiovintuose vaisiuose. Dažniausiai nustatomi maisto priedai: konservantai, aromato ir skonio stiprikliai, saldiklis sacharinas ir kt.

Vaikų maitinimui draudžiamų maisto produktų tiekimas

Vadovaujantis Sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka, vaikams mokyklose draudžiama tiekti tam tikrus sveikatai nepalankius maisto produktus. Tai – įvairūs bulvių, kukurūzų ar kitokie traškučiai, kiti riebaluose virti, skrudinti ar spraginti gaminiai, saldainiai, šokoladas ir jo gaminiai, konditerijos gaminiai su gliaustu, šoko-

ladu ar kremu, sūrūs konditerijos gaminiai, maisto produktai bei kramtomoji guma su maisto priedais, gazuoti gėrimai, energiniai gėrimai, gėrimai ir maisto produktai, pagaminti iš (arba kurių sudėtyje yra) kavamedžio pupelių kavos ar jų ekstrakto, cikorijos, gilių ar grūdų gėrimai (kavos pakaitalai), kisieliai, sultinių koncentratai, rūkyta žuvis, konservuoti mėsos ir žuvies gaminiai (jie leidžiami bendrojo ugdymo įstaigose organizuojamų vasaros stovyklų metu ar sudarant maisto paketus į namus), nepramoninės gamybos konservuoti gaminiai, žlėgtainiai, mechaniškai atskirta mėsa ir jos gaminiai, subproduktai (gyvulių inkstai, smegenys, plaučiai), maisto papildai, maistas, pagamintas iš genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) arba maistas, į kurio sudėtį įeina GMO.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos duomenimis, tokius produktus vaikų maitinimui naudojančių mokyklų val-

gyklų, palyginti su 2012 metais, skaičius išaugo nuo 1 proc. iki 3 proc.

Draudžiami maisto produktai nustatyti 15 Vilniaus miesto ir rajono, 4 Šalčininkų, 3 Alytaus ir Klaipėdos, 2 Trakų ir Rietavo rajono tikrintų mokyklų. Panevėžio, Pasvalio, Šiaulių, Šilutės, Tauragės, Telšių, Zarasų miestuose ir rajonuose patikrintose mokyklose taip pat nustatyti pavieniai draudžiamų maisto produktų tiekimo vaikams atvejai.

Patikrinimų metu Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos inspektoriai uždraudė tiekti neleistinus maisto produktus vaikams maitinti, įpareigojo atsakingus darbuotojus kontroliuoti ir nepriimti iš žaliavų tiekėjų draudžiamų maisto produktų ar produktų su neleistiniais maisto priedais. Maitinimo paslaugas teikiantiems skyriams rekomenduota daugiau dėmesio skirti produktų kokybei.

VMVT inf.